

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

confolat in tribulatione positos. Cum igitur discipuli multos et
sent passuri aduersitates. magnū habuissent detrimentū si spūs
sanctus ad eos non venisset. Sed querit quare spūsanctus non
venisset ad discipulos. si xps non recessisset. dicendum put vult
mgr. i. li. di. 17. q2 tunc dr nobis mitti spūsanctus cū fact nos
habere dilectione dei et prīmi. ipe em spūsanctus amor est q
deum et primum diligim9. Iste aut amor nō patit vllū carna
lem aut sensibile amore. discipuli vero diligebāt xpm carnaliter
et sensibilibus. q2 fuit pulcher aspectu. iuauis colloquio. dulcis
consilio. cūerlatōe benignus. vnde pntia eius carnalis sic afficie
bat aios eoz sensibili dilectōe. vt nō erigerent aim ad diuinita
tem ipsius. si igit xps suam pntiam non subtraxisset. nō venisset
ad eos spūsanctus. q spūalis et intelligibilis amore. Si at abie
ro mittaz eum ad vos: vt solet vos in tribulacōibz quas pas
suri estis. et de absentia mea. Sz nōne poterat eis dare spūsanctum
hū positus. Et dicendum hm. Xu. q poterat qdem dare. h
ipi non erant capaces eum recipere quādiu hm carnem māebat
apud eos x.

Secunda pars.

Secundo cū dr. Et cum venerit denotat mundi rphē
sio facta p spūsanctum. Et tria facit. pmittit ei tria
de quibz mundus arguendus est: Et cū venerit ille
spūs: pacificus qui benignus est amicis. erit tñ austerus inimicis:
arguet p linguam aploz. martiz. et docto2. Mat. 10. Nō
ei vos estis qui loquimini. sed spūs p̄ris v̄ri x. Xdu. 2. Loque
bant variis linguis put spūsanctus dabat eloqui illis: mun
dum. hoies mundanos mundi amatores: de pctō. de iusticia.
et de iudicio: hec ei tria sunt de quibz mundus dignus ē argui
Arguit ei aliquis. vel de cōmisso et hoc est peccatū. vel de ob
misso qd est iusticia. vel de contemptu. et hoc est iudicium. Inducit
tur ei aliquis ad bonū tribz modis. v̄l ostendendo peccati turpi
tudinem et iō fugiendū esse. v̄l seneca. Si sciret hoies non vi
suros. nec deos punituros nō tñ peccaret. Illi vero q mal agūt
nre abhorrētes peccati turpitudinē arguuntur de peccato Alio
mō aliq inducitur ad bonū psuasōibz et alioz exēplis. q vero
istis nō obstātibz peccāt arguūt de iusticia. Tercio mō aliq mala
dimittunt et bñ opant timore pene extremi iudicii. Sz q iudicō
dei nō obstāte male agūt. arguunt d iudicio. f Secdo explicat
sigillati qre d istis tribz arguēd9 sit mund9: d pctō qdē argue
tur mundus: q2: mundani hoies: nō crediderūt in me. Sz vt dic
Xug. Aliud est credere xpm. aliud vero credere in xpm. Nā de
mones credūt xpm. et credunt eū esse xpm. sed ille credit i xpm

qui sp̄at in xpm̄ et diligit eū. Et hoc solū p̄c̄m̄ p̄ ceteris posuit
 qz̄ vt dicit̄ Xu. h̄ manente cetera detinent̄ p̄c̄ta. ⁊ h̄ d̄ iscedente ce-
 tera dimitunt̄. Nota q̄ merito quasi totus mund⁹ arguit̄. qz̄
 in xpm̄ non credit̄. Arguunt̄ iudei uocabo p̄phetaz̄. arguuntur
 sarraceni et pagani p̄dicatōib⁹ ap̄loz̄. facta sunt em̄ p̄ filiu⁹ dei
 tot et tanta miracula in mundo isto. q̄ merito arguunt̄ qui i ip-
 sum non crediderūt. Jo. 1. In mundo erat et mundus p̄ ipm̄ fa-
 ctus est ⁊ mundus euz̄ nō agnouit: Ecce magna cetas. quia
 mundus suū nō cognouit opificē. Item nō cognouit eū qui in ip-
 so erat gubernans ⁊ abuans mundū. qz̄ vt dicit̄ Sap. 13. a mag-
 nitudine sp̄ei creature cognoscibilis p̄t̄ eoz̄ creator uideri. Sed
 ad hoc vt dei filius cognosceret̄ fecit inuitata opa in carne h̄sa-
 na. illuminauit cecos. sanauit infirmos. mundauit leprosos. su-
 scitauit mortuos et miracula fecit que nunq̄ alius facere potuit
 vñ merito arguunt̄ q̄ non crediderūt in eū. Jo. 15. Si opa nō fe-
 cissetem in eis que nemo alius fecit p̄c̄m̄ non haberent. nunc autē
 excusationem nō h̄nt de p̄c̄o suo. nec possunt se excusare gentiles
 q̄ opa xpi nesciuerint. qz̄ in oēm terrā exiuit sonus eoz̄ ⁊.

¶ Deinde explicat̄ q̄re arguendus sit mundus de iusticia: de
 iusticia uero: arguet̄ mund⁹: qz̄ ad p̄rem uado: ⁊ iam nō uide-
 bitis me: hec autē uerba quatuor mōis possunt intelligi. primo
 h̄m̄ Xu. qz̄ iusticia credentiū est. qz̄ credūt in xpm̄ quem nō uis-
 dent. multū sunt igit̄ iusti credentes. Ro. 4. arbitramur iustifi-
 cari hōiem p̄ fidem sine opib⁹ legis et infra. Credidit abraā deo
 ⁊ reputatū ē illi ad iusticiā. qz̄ igit̄ fidelis iusticia ē uitupatio in
 fidelium. id̄ merito arguit̄ mūd⁹. Sic arguunt̄ infideles fidelibus
 credentibus in eū quē non uident. qz̄ nolunt infideles credere ni-
 si ea q̄ uident. alio mō exponit̄ Cri. qz̄ dei filio ire ad p̄rem fu-
 it argumentū qz̄ irreprehensibile uitā ageret ⁊ oēm suaret iusti-
 ciā vñ ip̄e dixit̄ Mat. 3. sic decet nos implere oēm iusticiā argu-
 endi q̄ erāt mūdani hōies q̄ atra istā iusticiā de xpo dixerāt hic
 hō p̄c̄tor est. ⁊ nō ē h̄ hō a deo. Item alio mō p̄t̄ sic intelligi qz̄
 arguet̄ mund⁹ de iusticia quā nō h̄uauit dādo sn̄iaz mortis xpi
 cuius rei causa ip̄e xps̄ iuit ad p̄rem ⁊ nō est uisus ulterius uel
 arguet̄ mundus de eo q̄ nulla h̄uat̄ in mundo iusticia. uidem⁹
 ei q̄ alter supplantat̄ alterz̄ impiū iustificat̄ p̄ munerib⁹ ⁊ tollit̄
 iusticia ab hys q̄ paciunt̄ iniuriā. ⁊ hodie currunt pari passu po-
 tencia cum iusticia ymmo idem sunt potencia cum iusticia qd̄ to-
 tum ideo contingit̄ quia christus iuit ad patrem. Et non ui-
 dent eum homines. Si enim stetit̄ in mundo. Et unicusq̄ ser-
 uasset iusticiā. t̄m̄uissent eum homines in presencia eius

Sermo

aliquid facere iniustum. vel arguitur mundus de ista iusticia. q̄a si cristus iuit ad patrem iustu erat. vt toto corde quilibet p̄ eū ascenderet. celestia appeteret. et contemneret terrena. Colo. t̄os. que sursum sunt querite. vbi x̄ps est in dextra dei sedens &c. quia vero homines magis ista terrena diligunt. is merito mundus arguitur de iniusticia quā non seruauit. Quarto possunt ista v̄ba sic intelligi. Arguetur enim mundus de iusticia. q̄z persequendo christus. iuste priuatus est presencia christi. ipse em̄ iuit ad patrem et non comparuit. **I** Deinde explicat quare arguendus sit mundus de iudicio De iudicio autē: arguet sp̄s sanctus mundum: quia princeps mundi huius. i. dyabolus qui dicitur princeps quasi partē capiens. partem enim hominū et angeloz suggestione sua cepit Apoca. 12. cauda eius trahebat tertiam partē stellaz celi. et misit eos in terram: iam iudicatus est: tripliciter iudicatus est dyabolus. primo s̄m Aug. li. de questionibz veteris et noue legis. Iudicatus est dyabolus in cā saluatoris. quia procurauit mortem eius. qui sine crimine erat. Item s̄m eundē libo de verbis d̄ni. Ex quo dyabolus eiectus est de corde credentium. x̄po iam iudicatus est vt non sit amplius mundi princeps. Itē s̄m eundem super Johan. princeps huius mundi iudicō ignis et̄m irreuocabiliter destinatus est. Si igitur princeps mundi iudicatus est reus in causa saluatoris. argumentum est a maioribz q̄ mundani homines qui occiderant x̄pm iudicabuntur rei. Itē si princeps mundi dei iudicio eiectus est de dominio hominum arguuntur peccatores qui ei adherent. & eundem iterato p̄ficiunt principem. Item si princeps iudicatus est gehemne inferni. iudicabuntur multo amplius qui eum sequuntur. merito igitur arguuntur qui ita terribile dei iudicium nō timent. 2. Pe. 2. Si eī deus angelis peccantibus non peperit. quomodo credibile est vt non iudicet peccatores. quod iudicium terribile est. vt dicit in eadem canonica q̄ angeli fortitudine et virtute maiores hominibus illud portare non potuerunt &c. Tercia pars. **I**

Et cō cum dicitur Adhuc multa: promittitur discipulis instructio p̄ sp̄m sanctum et quatuor facit. p̄ tangitur discipuloz dispositio ad capiendum v̄ba christi: Adhuc multa habeo vobis dicere. Infinita eī sc̄ia christi. Sed non potest portare modo: nō est diuini. vt dicit Aug. quin oīs veritas in presenti vita non cognoscit: cū dicit ap̄ls: ex pte cognoscim⁹. Quādiu igitur sum⁹ in p̄nti vita nō possum⁹ portare illa m̄lta q̄ dicit nob̄ x̄ps cū viderim⁹ eū sicut ē facie ad facie. & siles ei eim⁹. v̄l d̄m q̄ m̄lta h̄at x̄ps dicit ap̄lis